

NEBO IN NEBESNI POJAVI: FOTOGRAFSKI NATEČAJ

Letos praznujemo 550-letnico rojstva in 480-letnico smrti poljskega astronoma, matematika, pravnika in zdravnika Nikolaja Kopernika. Kopernikovo leto smo zato obeležili s fotografskim natečajem Nebo in nebesni pojavi. Natečaj smo organizirali v sodelovanju z Veleposlaništvom Republike Poljske.

Fotografski natečaj z naslovom Nebo in nebesni pojavi smo pripravili z namenom, ker želimo opozoriti, da je naša eksistenca krhka in da smo v resnici majhni in minljivi v primerjavi z neskončnimi dimenzijami vesolja, ki to človeško navidezno superiornost lahko v trenutku razblini. Človeško zanimanje za vesolje in dimenzije, ki nas neskončno presegajo, je staro skoraj toliko kot človeška civilizacija. Že stoletja pred nami so živeli geniji Nikolaj Kopernik, ki mu je posvečen tudi ta natečaj, Giordano Bruno, Galileo Galilei in drugi, ki so tudi za ceno svojih življenj preroško odstirali nova vedenja in drugačna razumevanja našega bivanja.

Vesolje in kozmični pojavi s svojo odsevnostjo, barvitostjo ter zanimivimi strukturami predstavljajo tudi zanimiv fotografski izziv. Udeleženci natečaja so motive iskali od dramatičnih meteoroloških pojavov do skoraj znanstvenega pristopa do univerzuma in nebesnih pojavov, ki s svojo skoraj grafično strukturo opozarjajo na našo majhnost.

Glede tehničnega dela so fotografije v veliki večini korektne, pripovedne in s svojo sporočilnostjo dosegajo osnovni namen natečaja. Chiaroscuro, kontrastni efekt sence in svetlobe, je bil tudi temeljni element slikarstva, ki so ga umetniki, kot so bili Leonardo da Vinci v renesansi ter Carravagio in Rembrandt v baroku, razvili do vrhunca. Igre svetlobe, teme in senc so seveda ključne tudi v fotografiji in ključen moment izraznosti in efekta, ki nam ga ponujajo vesolje ter nebesni pojavi. Seveda so se avtorji tematike glede same tehnične izvedbe lotevali različno, in sicer glede na svoje fotografsko znanje in stil, ključno pa je seveda osnovno sporočilo natečaja, ki nas poziva in opozarja, da je naš svet krhek in da smo minljivi.

Vsak izmed avtorjev je na svoj način doživil izziv raziskovanja svetlobe, od difuznih meglic prebujajočega jutranjega neba na slovenskem podežlju do magičnih iger svetlobe nebesnih ter meteoroloških pojavov. Drugje spet fotografija postane nadrealistična igra razkošja svetlobe in kontrastov, ki v svojih prefinjenih konturah iščejo lepoto estetskega momenta in včasih celo zabrišejo mejo med fotografijo in slikarstvom. Včasih pa je bistvo posamezne fotografije lahko čisti estetski učinek, namenjen uživanju v tej dramatični igri svetlobnih kontrastov. Toliko kot je bilo avtorjev, toliko je bilo tudi različnih pristopov in izvirnosti v iskanju svetlobnih učinkov, kontrastnosti in predvsem njihovega odnosa do vesolja. Ne glede na motiv je bil poglobitni namen natečaja opozoriti, kako pomembna in obenem neobhodna je naša odvisnost od okolja, v katerem bivamo, ki nas veže na življenje in naše preživetje, ter predvsem na spoštovanje do univerzuma, katerega samo majhen in neznamen delček smo.

Marko Lakovič